

УДК 371.134:796

А. Г. Черноштан

**ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури свідчить, що в переважній більшості розвинених країн активно висловлюється думка про вичерпаність існуючої просвітительської моделі освіти й наближення прогресивного світу до усвідомлення необхідності радикальної зміни основ діючої освітньої практики, тобто, чітко вимальовуються контури нової парадигми освіти. В умовах України парадигмальну кризу освіти підсилює загальна суспільно-економічна криза, яка відбиває складні процеси соціокультурних трансформацій, що торкаються всіх аспектів життєдіяльності.

Орієнтація на нову соціально-педагогічну парадигму та поширення інноваційних процесів у практичній педагогіці поглиблює протиріччя між вимогами суспільства до особистості й професійної діяльності педагога і наявним рівнем його підготовки, яка здійснюється за типовою системою. Вирішення означеної проблеми, на думку переважної більшості педагогів-науковців, полягає в суттєвих змінах існуючої системи професійної підготовки. По-перше, це стосується перебудови структури вищої освіти (створення системи різнорівневої підготовки майбутніх фахівців), по-друге, забезпечення нових підходів до змісту освіти та процесу фундаментальної й спеціальної підготовки (впровадження нових освітніх технологій).

Дослідження сучасних освітніх проблем свідчать, що пріоритетним напрямком у практичній педагогіці є побудова навчання у контексті неперервної освіти з орієнтацією на активну та ініціативну позицію суб'єкта за умови діалогу. Такий характер навчання надає можливість досягнення бажаного еталона особистості, ключовими характеристиками якого виступають: освіченість, самостійність, здатність до подальшого особистісного розвитку через самоосвіту. Формування відповідних до суспільного еталона особистісних здібностей потребує і нового характеру освіти – інноваційного навчання.

Інноваційні пошуки у напрямку реалізації особистісних потреб в освіті сприяли народженню ідеї модульного навчання, система принципів якого визначилася у прикладних дослідженнях С. Постлейтвейта, Д. Рассела, Б. Голдшміда, П. Юцявічене, А. Фурмана, В. Мельника, Є. Сковіна [1; 2; 3; 4; 5]. На думку названих учених та їх послідовників – педагогів-практиків інноваційне навчання на основі модульної технології оптимізує навчальний процес; забезпечує високий рівень мотивації, пізнавальної активності й самостійності студентів у

навчальній діяльності, а також інтеграцію їх професійної та соціокультурної підготовки, що сприяє розвитку особистісних якостей. Крім того, зберігаючи колективні форми навчання, надає студентові можливість відносної персоналізації навчання в оптимальному режимі з урахуванням індивідуальних особливостей, актуального рівня особистісного розвитку й перспектив його зростання.

В останній час спостерігається активізація інтересу дослідників і педагогів-практиків до окремих аспектів проблеми фахової підготовки спеціалістів з фізичного виховання, але, не зважаючи на достатньо широкий спектр досліджуваних напрямків фахової підготовки студентів вищої педагогічної школи до роботи у галузі фізичного виховання школярів, ще недостатньо, на наш погляд, системних (цілісних) досліджень, що стосуються розробки і впровадження технологій професійної підготовки з окремих фахових (спортивно-педагогічних) дисциплін.

Аналіз існуючої практики і сфер діяльності у фізичному вихованні виявив ряд суперечностей, які свідчать про наявність відповідних проблем. Найсуттєвішою, на наш погляд, є проблема реформування системи професійної підготовки у галузі фізичного виховання. Отже, розуміння необхідності розвитку системи фахової підготовки майбутніх учителів фізичного виховання спонукало нас до внесення певних корективів у вищезазначений процес професійної підготовки [6].

На кафедрі теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» було спроектовано і впроваджено модульно-рейтингову технологію професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання. Впровадження нової технології навчання здійснювалося в рамках педагогічного експерименту, мета якого полягала у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці модульно-рейтингової технології професійної підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання в навчальному процесі вищого навчального педагогічного закладу (на матеріалі однієї зі спортивно-педагогічних дисциплін – «Гімнастики з методикою викладання»). Ми припускали, що професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання набуде ефективності за умови здійснення її на засадах модульно-рейтингової освітньої технології, спроектованої як педагогічна система, цільовим орієнтиром якої буде виступати модель компетентного фахівця. Слід відзначити, що такий підхід дозволив нам через об'єктивно визначену систему критеріїв і відповідний контроль-діагностичний комплекс здійснювати ефективне управління навчальним процесом.

У процесі впровадження експериментальної технології нами було вирішено ряд завдань, а саме:

1. Визначено теоретичні основи, зміст і послідовність етапів проектування модульно-рейтингової технології у системі фахової

підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання.

2. Розроблено модель професійно компетентного вчителя фізичного виховання як еталон ціледосягнення проектованої технології.

3. Визначено й обґрунтовано систему критеріїв оцінки ефективності запропонованої технології.

4. Розроблено експериментальну модульну програму з дисципліни «Гімнастика з методикою викладання» з рейтинговою системою педагогічного контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів, а також відповідне навчально-методичне забезпечення курсу.

5. Експериментально перевірено ефективність запропонованої технологічної моделі за визначеними критеріями впродовж повного циклу професійної підготовки студентів.

Безумовно, що для розв'язання визначених завдань і досягнення окресленої нами мети ми використовували комплекс методів, а саме: а) теоретичного пошуку: концептуально-порівняльний аналіз – для змістовного зіставлення наявних психолого-педагогічних теоретичних підходів до визначення й обґрунтування модульного навчання; системно-структурний аналіз – для виявлення класифікаційних ознак педагогічних технологій та їх систематизації; проектування – для розробки моделі-еталона професійно-компетентного фахівця, створення теоретичної моделі модульної технології професійної підготовки й вивчення закономірностей та особливостей її функціонування; моделювання – для обґрунтування теоретичних засад модульного навчання та впровадження їх у практичну діяльність вищого навчального педагогічного закладу; б) емпіричного характеру: експериментальні – психолого-педагогічний експеримент – для перевірки ефективності модульно-рейтингової технології; праксиметричні методи – для аналізу прогресивного педагогічного досвіду й вимірювання результатів діяльності з використанням методу експертних оцінок і самооцінювання; діагностичні – для отримання оперативної інформації та здійснення зворотного зв'язку через анкетування, опитування, бесіди, тестування; методи математичної статистики – перевірка статистичних гіпотез і кореляційний аналіз для визначення об'єктивності та вірогідності емпіричних результатів.

Інноваційні процеси у педагогічній системі вищої освіти є, безумовно, продуктивним механізмом реформування системи професійної підготовки, і це дозволило нам зосередити свою увагу на вивченні педагогічних інновацій на найбільш динамічному їх рівні – технологічному, щодо створення гнучких методів, форм, засобів професійно-педагогічної підготовки. Дидактичний потенціал технологічного підходу ми намагалися розвинути як за рахунок переосмислення технологічних процедур цілепокладання, так і вдосконалення афективних (ціннісно-орієнтованих) цілей особистісного зростання.

Впроваджуючи новітню технологію, ми спиралися на наукові

погляди дослідника Безпалька, який розуміє освітню технологію як спроектовану і реалізовану на практиці педагогічну систему. Крім того, ми урахували позицію дослідника М. Чошанова, який за стратегічний орієнтир і системоутворюючий фактор технології обирає не кваліфікаційну характеристику майбутнього фахівця, а його професійну компетентність. Ураховували ми також і думку представників наукової школи В Якуніна, які за основний психологічний продукт процесу професійної підготовки вважають професійну компетентність.

Не зважаючи на розбіжність і варіативність тлумачень цього поняття, ми відзначили його певні переваги у розробці моделей-еталонів майбутніх фахівців. По-перше, за допомогою поняття «компетентність» можна більш точно описати реальний рівень підготовки спеціаліста, особливо у порівнянні з цільовими настановами, по-друге, компетентний спеціаліст відзначається умінням вибору оптимального рішення серед можливих, тобто проявляє критичність мислення.

Отже, визнання компетентності майбутнього фахівця з фізичного виховання за основний орієнтир спрямованості його професійної підготовки спонукало нас до визначення сутності й структури цього поняття.

Центральне поняття – професійну компетентність – ми визначаємо як складну інтегративну структуру, що виступає визначальною характеристикою особистості фахівця, і якісно проявляється у виборі оптимального рішення професійної задачі з числа можливих.

Аналіз сутності означеного феномену дозволив виявити рівневий характер прояву професійної компетентності.

У нашій інтерпретації ми визначаємо рівень нормативної компетентності як сукупності репродуктивного знання (знання-копії), алгоритмічної діяльності й конвергентного мислення; рівень реконструктивної компетентності як єдності практичного знання (знання-уміння), раціонального методу й педагогічної рефлексії; і рівень конструктивної компетентності як сукупність актуально-дієвого фонду знань (знання-трансформації), гнучких умінь (технології) та вільного (дивергентного) мислення.

Таким чином, описові професіограми повинні супроводжуватися ще системою критеріїв та їх показників, у той час як компоненти професійної компетентності і можуть виступати як загальні критерії і є достатньо універсальними для змісту будь-якої професійної діяльності.

В основу моделі компетентного фахівця з фізичного виховання ми поклали контекст його професійної діяльності, який структурно можна означити як сукупність навчально-виховної, науково-методичної, фізкультурно-оздоровчої, спортивно-масової, організаційно-управлінської, а також запропонованої нами проектувальної діяльності, що на рівні умінь сприятиме вирішенню професійно-педагогічних завдань на більш високих рівнях діяльності – системно-моделюючому й

творчому.

У структурі професійної компетентності ми виокремили такі компоненти фахової підготовки як теоретичний компонент (сформованість системних психолого-педагогічних, медико-біологічних знань та фундаментальних і прикладних знань з теорії, методики та історії фізичної культури й спорту), методичний компонент (сформованість професійних умінь і навичок проведення різних форм занять фізичною культурою з різним контингентом), технічний компонент (володіння технікою виконання фізичних вправ різного рівня складності й рухової структури) і фізичний компонент (розвиненість основних рухових якостей на рівні нормативних програмних вимог), а також професійно-значущі особистісні якості (спортивно-педагогічна спрямованість, моральність, інтелектуальна активність, креативність, психофізична стійкість; комунікативні, перцептивні, психомоторні, експресивні якості). Крім того, кожен компонент фахової підготовки має досить розгалужену відповідну структуру.

Така модель компетентного фахівця, безумовно, не є ідеальною, але її структура, побудована на контексті професійної діяльності, по-перше, уявляється нам цілісною, по-друге, професійна компетентність у її сутнісному відношенні виступає універсальною якісною характеристикою виконуваної діяльності і готовності до неї, по-третє, професійна компетентність у її різнорівневому виявленні може виступати як надійний вимірюваний критерій якості професійної підготовки.

Означена модель стала основою для проектування нами технологічної моделі підготовки фахівця з фізичного виховання як педагогічної системи з такими компонентами: цілепрогностичний компонент педагогічної системи (стратегічна мета фахової підготовки); змістовно-предметний компонент педагогічної системи (уособлюється в моделі професійно компетентного вчителя, і крім того відбиває особистісний аспект); операційно-діяльнісний компонент – ефективні технології (у нашому випадку це модульно-рейтингова); суб'єкт-суб'єктний компонент (відбивається у взаємовідносинах викладача і студентів як суб'єктів взаємодії у навчальній діяльності). Пропонована технологічна модель є повністю керованою відповідно рівням цілеутворення на рівні стратегічної мети, на рівні цілей на етапах підготовки, на оперативному і на процесуальному рівні через визначені нами цілі, зміст і систему педагогічного контролю на кожному рівні.

На наступному етапі впровадження технологічної моделі ми обґрунтували (на основі системного й діяльнісного підходів) цілісну систему діагностично вимірюваних критеріїв.

На думку деяких дослідників, продуктивність (результативність), висловлена в професійній компетентності й майстерності може вважатися одним з універсальних критеріїв оцінки успішності функціонування будь-якої соціальної системи [2; 7; 8]. Ми вважаємо, що одним із шляхів оцінки ефективності технології професійної підготовки

може бути створення цілісної системи критеріїв у відповідній ієрархії – стратегічний рівень, змістовно-структурний рівень і рівень оперативних критеріїв [9].

За стратегічні критерії ми вважаємо професійну компетентність у її рівневому прояві, а також професійно-значущі особистісні якості – спортивно-педагогічну спрямованість; творчу активність; продуктивну навчальну мотивацію; самоуправління.

Наступний, змістовно-структурний рівень критеріїв може бути визначений за відповідними компонентами професійної підготовки, показниками яких у нашому випадку виступає загальний рівень теоретичної, методичної, технічної і фізичної підготовленості.

І наступний рівень це рівень оперативних критеріїв, за якими ми оцінюємо результативність навчально-пізнавальної діяльності в окремих блоках професійної підготовки. Такими критеріями у залежності від напрямку підготовки виступають знання, мислення, характер діяльності, рухові уміння й навички, рухові якості (статична й динамічна сила, гнучкість тощо), а показниками означених критеріїв ми вважаємо рівень їх сформованості, розвиненості або прояву.

Наступним етапом після визначення критеріїв було конструювання програмно-методичного комплексу з дисципліни «Гімнастика з методикою викладання», а також, згідно визначених критеріїв, відповідного контрольно-діагностичного комплексу, характерною рисою якого була рейтингова система педагогічного контролю й оцінювання навчальних досягнень студентів. У загальному вигляді процес професійної підготовки з гімнастики нами було представлено у вигляді навчально-методичного модуля як сукупності цілемотиваційного, змістовно-предметного, операційно-діяльнісного й контрольно-рефлексивного модулів [6; 9].

Логічно завершеними структурними одиницями створеної нами модульної програми з гімнастики є відповідні підструктури, тобто модульні програми на кожен рік навчання. Кожній підструктурі властивий як фундаментальний, так і діяльнісний підхід до представлення інформації, тому їх зміст формувався з модулів пізнавального й операційного типів.

Зміст модулів пізнавального типу охоплює і розкриває фундаментальні положення теорії, історії та методики гімнастики й вивчається з метою підвищення рівня базової теоретичної підготовленості студентів.

Модулі рецептурно-операційного типу забезпечують засвоєння студентами теоретичного й практичного матеріалу на репродуктивному рівні, що сприяє формуванню практичних професійних умінь і навичок.

Інтегруючою дидактичною метою модулів системно-операційного типу є формування і поглиблення професійної підготовки студентів у процесі моделювання їхньої майбутньої професійної діяльності. Опрацювання змісту означених модулів зумовлює засвоєння

студентами змісту модуля на рівні продуктивних дій (адаптивний рівень), а з урахуванням зони найближчого розвитку створює умови для формування основ конструктивних дій (творчий рівень) [6; 7; 8; 9].

Одним із основних і доцільних структурних компонентів впровадженої нами модульної технології професійної підготовки є рейтингова система педагогічного контролю, яка забезпечує контроль і діагностику продуктивності технології, тим самим виконуючи функцію оперативного зворотного зв'язку. Для кожного етапу підготовки розроблено зміст рейтингового контролю, а саме: окремі комплекси контрольних завдань, професійно-орієнтовані тести, завдання до самостійної роботи студентів, рейтингові комбінації гімнастичного багатоборства, рейтингові нормативи з фізичної підготовки, а також розроблено процедуру рейтингового оцінювання, причому для оцінки рівня методичної і технічної підготовленості студентів така система була запропонована вперше.

Як вже зазначалося вище, перевірка ефективності й продуктивності запропонованої технологічної моделі здійснювалась у процесі педагогічного експерименту на базі Інституту фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Авторська експериментальна технологічна модель професійної підготовки студентів була випробувана впродовж повного терміну вивчення дисципліни «Гімнастика з методикою викладання» (з 1-го по 5-й курси). Слід відзначити, що відповідно до розробленої програми педагогічного експерименту, статистичний аналіз його результатів здійснювався окремо за кожним напрямком професійно-педагогічної підготовки студентів.

Аналіз науково-педагогічної літератури, особистий досвід впровадження модульно-рейтингової технології та проведені теоретико-експериментальне дослідження дозволяють сформулювати такі висновки:

1. Поширення інноваційних процесів у широкому освітньому просторі стало вагомим рушійним фактором формування нових механізмів професійної підготовки. Але, у вітчизняній педагогіці ще недостатньо, на наш погляд, фундаментальних досліджень стосовно теоретичних основ проектування продуктивних технологій професійно-педагогічної освіти, а проблема технологізації професійної підготовки у вищих навчальних закладах вирішується, переважно, на змістовно-процесуальному рівні.

2. На підставі узагальнюючого аналізу наукових публікацій і власного науково-практичного досвіду професійну підготовку майбутнього вчителя можна представити як педагогічну систему з такою структурою: стратегічна мета фахової підготовки уособлюється у моделі професійно-компетентного вчителя фізичного виховання, структурними компонентами якої виступають: теоретична, методична, технічна і фізична підготовка, а також професійно значущі особистісні якості –

спортивно-педагогічна спрямованість, продуктивна навчальна мотивація, творча активність, психофізична стійкість, здібність до самоуправління. Операційно-діяльним компонентом виступають ефективні технології (наприклад, модульно-рейтингова). Пропонована технологічна модель є повністю керованою відповідно до рівнів цілеутворення.

3. Модель компетентного вчителя фізичного виховання, що обґрунтована на основі поняття «професійна компетентність» є, безумовно, цілеутворюючим компонентом технології професійно-педагогічної підготовки. Рівні професійної компетентності майбутніх фахівців можна визначити згідно з вибором ними шляхів вирішення педагогічної задачі – орієнтація на вже відомі способи через відтворення набутих знань і алгоритмів діяльності відповідає рівню нормативної компетентності; адаптація засвоєних знань до вимог виконуваної діяльності, пошук варіанта вирішення шляхом перекоustruвання відомих алгоритмів, рефлексія власного й відомого педагогічного досвіду свідчать про сформованість більш високого рівня компетентності – реконструктивного; вільне володіння знаннями з різних сфер їх використання для вирішення завдань на творчому рівні характеризує сформованість вищого рівня професійної компетентності – конструктивного.

4. Зміст і послідовність етапів проектування технології професійної підготовки (на основі системного підходу) можна представити таким чином: 1) визначення й обґрунтування концептуальної основи; 2) розробка еталонної моделі компетентного фахівця згідно цільових настанов; 3) вибір (або конструювання нової) технології ціледосягнення в її цілемотиваційному, змістовному, операційно-діяльним, критеріально-оцінним й контрольнo-діагностичним компонентах; 4) створення програмно-методичного комплексу; 5) апробація експериментальної моделі; 6) рефлексія отриманих результатів і необхідна корекція.

5. Основою змістовного й процесуального забезпечення модульно-рейтингової технології професійної підготовки з фахових спортивно-педагогічних дисциплін повинна виступати модульна програма, представлена як сукупність цілемотиваційного, змістовно-предметного, операційно-діяльним і контрольнo-діагностичного модулів у вербальному й графічному вигляді.

6. Для оцінки рівня професійно-педагогічної підготовленості майбутніх фахівців можна запропонувати трирівневу систему критеріїв. Стратегічним (універсальним) критерієм виступає модель-еталон компетентного вчителя фізичного виховання завдяки визначеним рівням компетентності – нормативний (відповідає базовій фаховій підготовці); реконструктивний (свідчить про наявність практичного знання, уміння створювати нові алгоритми діяльності); конструктивний (сформованість вільного знання, дивергентного мислення, творчого стилю діяльності). Таким же чином можна оцінювати ефективність технології на

структурно-змістовному та оперативному рівнях.

7. Оптимальним видом педагогічного контролю для пропонованої технології нам уявляється рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів за змістовно-структурними компонентами професійної підготовки, що дозволяє об'єктивно перевірити рівень сформованості професійної компетентності, підвищити активність і самостійність студентів у навчальній діяльності, створити умови для формування навичок самоуправління, планування особистісного зростання.

8. Ефективність модульно-рейтингової технології професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання підтвердилася в процесі експериментальної перевірки, про що свідчать кількісні показники вимірюваних ознак. Порівняльний аналіз експериментальних даних свідчить, що застосування модульно-рейтингової технології дозволяє підвищити середній підсумковий рівень сформованості рухових умінь і навичок студентів на 22,3%, середні відсоткові рангові показники рівня сформованості основних рухових якостей на 20,4%, якість теоретичної підготовленості на 22,9%, ефективність формування професійних умінь студентів (методичний аспект) на 22%. Середня успішність навчання за всіма структурно-змістовними критеріями професійно-педагогічної підготовки студентів підвищується майже на 22%.

Список використаної літератури

- 1. Skinner B. F.** Verbal Behavior / B. Skinner – New York, 1957.
- 2. Куписевич Ч.** Основы общей дидактики: пер. с польского / Ч. Куписевич. – М. : Высшая школа, 1986. – 367 с.
- 3. Sime M.** The Elements of a Teaching System. Teaching Machines and Programming / M. Sime. – Oxford – London – Edinburgh : Pergammon Press, 1964.
- 4. Самарин Ю. А.** Очерки психологии ума / Ю. А. Самарин. – М. : Изд-во Акад. пед. наук РСФСР, 1962. – 504 с.
- 5. Гальперин П. Я.** Умственные действия как основа формирования мысли и образа / Я. П. Гальперин // Вопросы психологии. – 1957. – № 6. – С. 58–69.
- 6. Черноштан А. Г.** Научно-педагогические основы конструирования модульных учебных программ у системы фахової підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання / А. Г. Черноштан // Вісник Луганського національного університету. – 2002. – № 8. – С. 293–302.
- 7. Юцявичене П. А.** Создание модульных программ / П. А. Юцявичене // Советская педагогика. – 1990. – № 2. – С. 55–60.
- 8. Юцявичене П. А.** Теория и практика модульного обучения / П. А. Юцявичене – Каунас : Швиеса, 1989. – 272 с.
- 9. Черноштан А. Г.** Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання : дис. на здобуття наук. ступеня кандидата педагогічних наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А. Г. Черноштан – Луганськ, 2002. – 264 с.

Чорноштан А. Г. Основи впровадження модульно-рейтингової технології професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання

Статтю присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню і практичній реалізації модульно-рейтингової технології професійної підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання як динамічної ефективно діючої педагогічної системи. Визначено теоретичні основи, зміст і послідовність етапів проектування модульної технології, обґрунтовано та розроблено на основі системного підходу модель професійно компетентного вчителя фізичного виховання як еталон цілесюгнення фахової підготовки.

Ключові слова: системний підхід, педагогічна система, технології професійної підготовки, професійна педагогічна компетентність, фізичне виховання, модель-еталон особистості фахівця, модуль, рейтинг.

Чорноштан А. Г. Основы внедрения модульно-рейтинговой технологии профессиональной подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию

Статья посвящена теоретико-методологическому обоснованию и практической реализации модульно-рейтинговой технологии профессиональной подготовки будущего учителя физического воспитания как динамической эффективно действующей педагогической системы. Определены теоретические основы, содержание и последовательность этапов проектирования модульной технологии, обоснована и разработана на основе системного подхода модель профессионально компетентного учителя как целевой ориентир профессиональной подготовки.

Ключевые слова: системный подход, педагогическая система, технологии профессиональной подготовки, профессиональная педагогическая компетентность, физическое воспитание, модель-эталон личности специалиста, модуль, рейтинг.

Chornoshtan A. G. Implementation of Principles of Module-Rating Technology in the Training of Future Specialists in Physical Education

The article is devoted to theoretical and methodological substantiation and practical realization of module-rating technology of professional training of physical culture teacher as a dynamic and efficient educational system. The model of professional competent teacher of physical culture is based and exploited as a standard for the module of teaching technology in gymnastics in higher educational establishments. Three-level system of evaluation criteria of efficient students' special training is grounded. The experiment proves that the organization of knowledge acquisition by logically completed parts, structured content, integral teaching process and coincidence of demands permit to improve the quality of students' professional training. Besides, high level of motivation is provided, as well as cognitive activity and students'

independence during the teaching process. Efficient module-rating technology of professional training of future physical culture teachers is confirmed in the experimental test. Comparative analysis of experimental data shows that the use of module-rating technology can improve the average training performance for all criteria of future teachers.

Key words: system approach, educational system, technologies of professional training, professional educational competence, physical education, master pattern of specialist's personality, module, rating.

Стаття надійшла до редакції 17.01.2013 р.

Прийнято до друку 29.03.2013 р.

Рецензент – к. п. н., доц. Отравенко О. В.